

ВПЛИВ ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У період інтенсифікації інтеграційних процесів, що супрово-

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman

інформації про господарські операції у фінансовій звітності. Така необхідність диктується значним рівнем відкритості економік країн-учасниць світового ринку капіталів, товарів і послуг. У світовій практиці документами, які встановлюють типові підходи до обліку господарських операцій є міжнародні стандарти фінансової звітності. Так як вітчизняна економіка чутлива до кон'юнктури зовнішніх ринків, українські підприємства повинні використовувати міжнародні підходи до складання фінансової звітності з метою належної оцінки власної конкурентоспроможності в порівнянні із закордонними підприємствами. Однак, однією із основних проблем, що зустрічаються при обліку господарських операцій, залишається оцінка впливу валютних курсів на процес складання фінансової звітності з точки зору міжнародної практики та вітчизняного законодавства, що підкреслює актуальність обраної теми дослідження.

Метою статті є розкриття методики складання зовнішньої звітності підприємств щодо операцій в іноземній валюті та порівняння її відповідно до міжнародних і національних стандартів.

У період переходу українських підприємств на міжнародні стандарти важливим питанням залишаються узгодження зарубіжних і вітчизняних підходів до відображення валютних операцій у фінансовій звітності. Щодо міжнародних норм, то загальні вимоги щодо подання фінансових звітів, керівництво з їхньої структури та мінімальні вимоги стосовно змісту установлюються у МСБО 1 «Подання фінансової звітності». МСБО 1 потребує розкриття певної інформації безпосередньо в балансі, звітах про прибутки і збитки, про зміни власному капіталі, а також у примітках, тоді як ці питання у вітчизняному законодавстві регулюються НП(С)БО: 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

При складанні Балансу необхідно враховувати приписи МСБО 21 і П(С)БО 21, які передбачають монетарно-немонетарний метод обліку операцій у іноземній валюті.

На відміну від міжнародних стандартів вітчизняні положення для перерахунку статей активів і пасивів не передбачають використання середнього курсу, а чітко вказують на використання обмінного курсу гривні, встановленого НБУ на дату балансу, що, на нашу думку, вносить деяку конкретизацію у методику обліку валютних операцій то обмежує можливість завищення/заниження фінансового результату.

Щодо Звіту про власний капітал, то заслуговують на увагу особливості формування статутного капіталу на підприємствах з іноземною участю. Досить часто для погашення статутних зобов'язань перед підприємствами закордонні партнери використовують іноземну валюту, тому на момент реєстрації підприємства ці кошти перераховуються за обмінним курсом гривні, встановленим НБУ. Відповідно до монетарно-немонетарного методу ця стаття є монетарною — за нею визначаються курсові різниці. У бухгалтерському обліку курсові різниці за зобов'язанням засновників нерезидентів з внесків до статутного капіталу підприємства, які мають бути здійснені в іноземній валюті, підлягають перерахунку з використанням валютного курсу на дату балансу.

Таким чином, аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду складання бухгалтерської звітності щодо операцій в іноземній валюті дозволяють зробити такі висновки теоретико-прикладного характеру:

1. У міжнародних стандартах відсутня чітка методика представлення фінансової звітності, наведені альтернативні способи перерахунку її статей, що може бути використано підприємствами з метою завищення (заниження) доходів (витрат). Тому доцільно, на нашу думку, використовувати приписи П(С)БО у практиці ведення бухгалтерського обліку, які значно конкретніше регламентуються фінансову звітність і відображення операцій у іноземній валюті.

2. Для користувачів фінансової звітності важливо надавати інформацію про офіційний валютний курс гривні на дату звітності з метою достовірної аналітичної оцінки результатів діяльності суб'єктів господарювання.

3. Перспективними для досліджень є можливості удосконалення форм фінансової звітності щодо операцій в іноземній валюті з метою детальнішого розкриття інформації про вплив коливань валютного курсу на динаміку фінансових показників діяльності підприємств.

Список використаної літератури

1. Вплив змін валютних курсів: міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320294/file/IAS%2021.pdf>
2. Колінько Н. Відповідність фінансової звітності українських підприємств міжнародним стандартам / Н. Колінько / Науковий вісник НЛТУ України. — 2012. — Вип. 22.4. — С. 215–219.
3. Волкова І.А. Розрахунки іноземною валютою та їх облік в зовнішньоекономічній діяльності підприємств України / І.А. Волкова, Б.І. Іванюк // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. — 2011. — № 7. — С. 184–187.
4. Занько Б. Курсові різниці: бухгалтерський та податковий облік / Борис Занько // Вісник Міністерства доходів і зборів України: Офіційне видання державної податкової адміністрації України. — 2014. — № 24. — С. 13–24.

УДК 657

Тетяна Токарева,
к.е.н., доцент кафедри
бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

АСПЕКТИ СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

Вимогами п. 1 розділу IV Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» встановлено, що МСФЗ для малих і середніх підприємств використовують підприємства, які зобов'язані застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності відповідно до законодавства, а також ті підприємства, які прийняли таке рішення самостійно. МСФЗ для малих і середніх підприємств не використовується підприємствами, на які не поширюється сфера його застосування.

Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП) призначений для застосування підприємствами суб'єктами господарювання, з такими характерними рисами: які не є підзвітними громадськості та оприлюднюють фінансові звіти загального призначення для зовнішніх користувачів. Під зовнішніми користувачами слід розуміти: власників, які не приймають участі в управлінні підприємством; існуючих і потенційних кредиторів; кредитно-рейтингові агентства.